

LOŠINJSKIM JEDRIMA OKO SVIJETA Od 5. do 19. rujna na otoku traje jedinstveni festival

Defile uoči otvorenja Festivala

Festival Lošinjskim jedrima oko svijeta atrakcija i za otočane, i za turiste

Povratak u zlatno doba lošinjskog pomorstva

Bogatim dvotjednim programom, koji obuhvaća regate, predavanja i sportska događanja, ali i praćenja zalaska sunca na starom logeru ili pak Pozdrav kapetanu na Annunziati, posjetitelji će moći steći uvid u pomorsko naslijeđe Lošinja

Martina KRAJINA MRŠO

Ako je ovogodišnji festival Lošinjskim jedrima oko svijeta zbog pridržavanja epidemioloških mjera nešto manjeg obujma nego ranijih godina, program obuhvaća regate, predavanja i sportska

događanja koja od 5. do 19. rujna Lošinj vraćaju u zlatno doba njegova pomorstva. Sama ideja za osmišljavanje ovakve vrste festivala proizašla je iz želje za očuvanjem, revitalizacijom i turističkom valorizacijom pomorske baštine, i to oživljavanjem i prezentacijom povijesnog i kulturnog naslijeđa

lošinjskog pomorstva, koje je svoje zlatno doba živjelo od 1853. do 1884. godine. Ovaj segment povijesti izabran je za turističku promociju zbog svoje specifičnosti i namjere da se lošinjskim gostima, ali i domaćem stanovništvu, približi bogat i nadasve zanimljiv život hrabrih, požrtvovnih i sposobnih lošinjskih moreplovaca, brodograditelja i brodograditelja koji su ovaj otok, zapravo neprikladan za razvoj brodarstva, učinili centrom pomorstva istočnog Sredozemlja 19. stoljeća.

Tijekom trajanja Festivala svim zainteresiranima pružit će se uvid u bogato pomorsko naslijeđe, oživjeti povijest držeći se povijesnih činjenica te putem turističkih i marketinških akcija promovirati Lošinj kao destinaciju »oživljene povijesti pomorstva«, dosad nepoznate široj javnosti.

Defileom, a nakon toga i bogatim programom 5. rujna svečano je otvoren festival, nakon čega je započela 8. Lošinjska regata pasara na vesla. Tradicionalna je to veslačka utrka u kojoj se natječu drvene barke u dvjema kategorijama: pasare do i preko 4,3 metra po uzoru na nekadašnje regate koje su se održavale krajem 19. stoljeća u gradskoj luci.

Pasara preteča Stara

Za razliku od većeg dijela Jadrana gdje se jedrilo samo zbog potrebe prijevoza, na Lošinj se jedrilo radi dokazivanja jedriličarske vještine – sporta. U početku se regatavalo na gucevima i pasarama koji su bili posebno građeni samo za regate, a buduću da je krajem 19. i početkom 20.

OD 1853. DO 1884.

Lošinjsko je pomorstvo svoje zlatno doba živjelo od 1853. do 1884. godine

»PROMOTIVNE« REGATNE PASARE

Za razliku od većeg dijela Jadrana gdje se jedrilo samo zbog potrebe prijevoza, na Lošinj se jedrilo zbog dokazivanja jedriličarske vještine – sporta. U početku na gucevima i pasarama građeni samo za regate, a kako je na prijelazu stoljeća na Lošinj bilo sedam brodogradilišta, bilo je pitanje časti i prestiža čija će pasara pobijediti

Gradonačelnica Ana Kučić dodijelila medalje pobjednicima

stoljeća na Lošinj bilo sedam brodogradilišta, bilo je pitanje časti i prestiža čija će pasara pobijediti na regati. Zbog specifičnosti malološinjske uvala gdje ljeti uglavnom prevladavaju termički vjetrovi i maestral uz minimalne valove lošinjska regatna pasara drugačija je nego na drugim dijelovima Jadrana. Široka na glavnom rebru, s velikom kvadraturom jedara za svoju veličinu te duboke kobilice po cijeloj dužini, osobito na krmu, s dubokim kornilom. Koristila se tzv. Marconi snast, jer je dugačak sošnjak paralelan s jarbolom podsjećao na ondašnje Marconijeve antene za telegraf. Takvo jedro, po kroju slično današnjima, bilo je naprednije od latinskog i oglavnog jedra te su s njim barke mogle puno više jedriti u vjetar.

Iz tih pasara nastala je nacionalna klasa jedrilica tipa L-5, koju su razvijali lošinjski

Anton Martinolić, a iz kojih je zatim nastala olimpijska klasa Star. Upravo su Agostino Straulino i Nicolo Rode osvojili titule dvostrukih olimpijskih pobjednika (Helsinki, 1952. i Melbourne, 1956.) te trostrukih svjetskih prvaka u jedrenju u klasi Star.

Od vaterpola do maratona

Nakon regate pasara 10. rujna u jutarnjim satima u jednoj od najljepših lošinjskih uvala Čikat održan je scenski prikaz ispraćaja pomoraca na Annunziati (crkvici) »Pozdrav kapetanu«, događaj jako zanimljiv gostima. Naime svaki lošinjski brod, kad bi isplovio iz luke za daleko putovanje, pristao bi u Čikatu kod Annunziata, posada bi se iskrcala pa bi u crkvi s obiteljima izmolila krunicu (ruzarij). Rastali bi u različitim smjerovima

Zalasci na Nerezincu

Predavanje »Razvoj jedrenjaka s posebnim osvrtom na tipologiju jedrenjaka 19. stoljeća i obnovu logera Nerezinc« održat će dr. sc. Robert Mohović 17. rujna u Muzeju Apoksiomena. I najmlađi će moći uživati u ovogodišnjem festivalu pa tako od 5. do 19. rujna uče jedriti u sklopu Poučnog jedrenja za djecu u organizaciji JK-a Jugo. Od 15. do 17. rujna moći će se pratiti zalazak sunca uz edukativno vodstvo na logeru Nerezinc. Inače, loger će za vrijeme trajanja festivala (od utorka do četvrtka), isplivljavati iz malološinjske luke u 18 sati te će se svim posjetiteljima uz stručno vodstvo prezentirati bogata pomorska baština otoka Lošinja. Dječja kreativna do izražaja će zasigurno doći od 14. do 17. rujna u sklopu radionice izrade suvenira tradicionalnih barki otoka Lošinja, u organizaciji Zajednice Tehničke kulture Grada. Na kraju ovogodišnjeg festivala slijedi 44. Nerezinska regata tradicijskih barki na jedra u luci Nerezine, gdje će se predstaviti gajete i pasare obnovljene u sklopu projekta »Drvo je prvo«.

brod i nestali u daljini. U večernjim satima u organizaciji Kluba pomoraca na predavanju prof. Miljenka Smokvine u Muzeju Apoksiomena moglo se saznati sve o »Sudjelovanju jadranskih pomoraca u Austro-ugarskoj arktičkoj ekspediciji 1872–1874«. U petak 11. rujna gosti i otočani uživali su u 3. Noćnoj regati tradicijskih barki na jedra pod svjetlima reflektora u malološinjskoj uvali, a promatrali su i nebo te nebeska tijela zahvaljujući Astronomskom društvu Leo Brenner. Sportski dio programa odvijao se u uvali Čikat, gdje je održan 16. Međunarodni vaterpolski turnir Dobri dupin, dok se u sklopu 38. Lošinjske regate – Regate lošinjskih olimpijaca – 12. i 13. rujna, nakon navigacijske regate Mali Lošinj–Susak–Žalić–Mali Lošinj, održava regata »štap« jedrenje u luci Mali Lošinj. Ta dva dana je, osim regata, održan i 5. Međunarodni plivački maraton »Lošinj Open water«.

Spremni za start veslačke regate pasara

Jedrima oko malološinjske uvala

Jedrilice za regatavanje

Lošinj je bio jedino mjesto na istočnom Jadranu gdje su se posebno gradile jedrilice za regatavanje. Služile su za izlete i ribarenje, a na tradicionalnim jedriličarskim regatama predstavljale su svoje konstruktore i prikazivale sportske performanse. Upravo na osnovi starih fotografija koje su prikazivale regate pasara u malološinjskoj luci, po originalnim nacrtima izrađene su dvije lošinjske regatne pasare.